

להרוג את הזמן או שחבל על הזמן? / יוני לביא, חברים מקשיבים

החל ממוצאי יו"ט הראשון של פסח, נהגו ישראל לספור בכל לילה את **ספירת העומר**. כל הקהל נעמד לו בחגיגות ומתחיל לזמר "הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות עשה כמו שכתוב בתורה - "וספרתם לכם ממחרת השבת... עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום".

תמיד תמהתי במה זכתה מצוות ספירת העומר מכל תרי"ג מצוות למין טקס חגיגי ומכובד כזה, עם הקדמה של "לשם ייחוד" ו"הנני מוכן". במה היא עדיפה על פני מצוות חשובות אחרות כמו תפילין, ציצית, צדקה, כיבוד הורים וכדו'? מדוע דווקא המצווה הזו זכתה למה שלא זכו כל כך הרבה מצוות אחרות?!

אך האמת היא שישנה שאלה גדולה עוד יותר: **בשביל מה בכלל לספור?** סוחרים שסוגרים איזו עסקה נוהגים לספור בקפדנות את הכסף שניתן להם כדי לוודא שלא רימו אותם והם קיבלו תמורה מליאה בעד סחורתם. גננת או מורה שלוקחת את הילדים לטיול סופרת אותם לעיתים מזומנות כדי לוודא שאף שובב לא הלך לאיבוד. עקרת הבית סופרת את הביצים ואת כפות הסוכר שהיא מכניסה לעוגה כדי שזו תצא טעימה כמו שכתוב במתכון.

אך דווקא לאור זה מתחדדת יותר השאלה: **לשם מה לספור ימים?** וכי אם לא נספור יש איזה חשש שיגנבו לנו איזה יום? שיום או יומיים ילכו לאיבוד? וכי אם נספור הרגע המיוחל יגיע יותר מהר? ברור שלא! אנחנו יכולים להיות בטוחים שחג השבועות יגיע באותו רגע בדיוק בין אם נספור עד אליו ובין אם לא. איזה מסר התורה רוצה להעביר לנו בציווי הזה? ושאלה נוספת: מדוע הספירה מתחילה דווקא מליל הסדר ומסתיימת בחג השבועות?

האדם המערבי תבע את הסיסמא הידועה: **Time is money**. זמן שווה כסף. אלא שכאן נשאלת שאלה נוקבת: וכסף בשביל מה? התשובה היא: בשביל לעשות עוד כסף! ועוד כסף בשביל מה? בשביל לעשות עוד ועוד ועוד ועוד...

אך מעל הכול תמיד תמשיך לרחף השאלה של איש אין עליה תשובה: **'וכל זה לשם מה?'**

אנחנו חיים במאה העשרים ואחת כשהכול נעשה יותר ויותר מהיר. כלי תחבורה מהירים מובילים את האדם ממקום למקום (אם בעבר כדי להגיע מירושלים לתל אביב היית צריך לצאת למסע ארוך ומייגע של 3 ימים על חמור, היום אתה עושה את זה בפחות משעה), אמצעי התקשורת יותר מהירים (אם בעבר משלוח מכתב לחבר מחו"ל היה אורך כמה שבועות היום אתה רק מרים טלפון או שולח לו אימייל), האינטרנט מהיר, הרכבות מהירות, המזון מהיר, הכול מהיר. בעזרת המכונות האדם מצליח להספיק הרבה יותר ומהר יותר. אם בעבר האדם היה חייב לעבוד לפרנסתו 6 או 7 ימים בשבוע, 14 שעות ביממה, מצאת החמה עד צאת הנשמה, היום מספיקים לו 5 ימי עבודה קצרים של 8 שעות בלבד. אלא שאז נוצרה בעיה חדשה. האדם מגלה שנותר לו המון **זמן פנוי**. שעות רבות מסדר יומו התפנו והריקות והשעמום מאיימים להטביע אותו. עכשיו כבר יש לו משימה חדשה. לא לנצל את הזמן, אלא כמו שאומרים אנשים **"להרוג את הזמן"**. תעשייה שלמה של בידור נוצרה רק כדי למלא את החלל הזה של הזמן הפנוי - טלוויזיה, ורדיו, עיתונים, סרטים והצגות.

גישת היהדות לכל זה שונה לגמרי.

היא איננה גורסת "זמן זה כסף", אלא **זמן זה חיים**. כל רגע נוסף של חיים זוהי עוד הזדמנות יקרה מפז להתקרב אל אלוקים, לעשות את רצונו, ללכת בדרכיו, לתקן עולם במלכות שדי. ישראל נקראו "**מקדשי הזמנים**" והיהדות בכלל היא בעלת **תודעת זמן מפותחת** מאוד. כל רגע הוא ספור ומחושב. כל יום יש לו את השיר שלו. אינו דומה שיר של יום ראשון לשיר של יום שני, ולא שְׁנֵי אלו כשיר של שבת. אם פספסת את השיר של היום – הפסדת. מחר יש כבר שיר אחר. לעומת הניסיון של 'להרוג את הזמן' אנו פוגשים את אברהם אבינו שהתורה מכנה אותו "בא בימים", ומסבירים חז"ל- **שהביא עימו את כל ימיו**. כשהגיע עת המשפט הוא היה יכול לבוא ולהסביר על כל יום ויום מימי חייו כיצד ניצל אותו עד תום לצורך תפקידו.

כל זה נובע מנקודה יסודית אחת והיא **ערך החיים**. הפתיחה של התורה במילים "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ", יותר משהיא קביעה היסטורית היא **קביעה ערכית**. "דע לך, בן אדם! העולם שאתה חי ופועל בו אינו עולם שנוצר במין אקראיות סתמית באיזו תאונת דרכים קוסמית בשבילי החלל, וגם אתה לא התפתחת במקרה באיזו מוטציה פראית משימפנזה או תולעת. אתה חי בעולם שברא אלוקים. בעולם שיש לו מגמה וייעוד, ולכל חלק ולכל יצור שבו, מהגדול שבגדולים ועד הקטן שבקטנים יש תכלית. אדם שחי בממלכה האלוקית אמור להיות חדור בתחושה של **שליחות**. הוא בא לעולם למטרה מסוימת, ואם אלוקים נתן לו כך וכך שנים עלי אדמות, אזי כל רגע נצרך לשם הגשמת תפקידו. הלילה הראשון של פסח מְכוּנָה '**ליל הסדר**'. בלילה בו התברר לכל באי עולם שגם אם לפעמים נדמה שהעולם הזה דומה ל**לילה**- הכול חשוך, עמום, סתמי – מעל הכל ישנו **סדר** עליון. ישנה תוכנית ברורה, יש מטרה לכל דבר, ויש תכלית. ואם מלך מצרים מעלה בדעתו שהוא יכול לעשות כטוב בעיניו ולשעבד לו סתם ככה עם שלם לצרכיו האישיים ואף אחד לא יגיד לו מה לעשות, הוא יאלץ ללמוד, ובדרך הקשה, שאין דבר כזה! אין הפקרות. יש כאן סדר.

הלילה הזה, ליל הסדר הוא **יום ההולדת** של עם ישראל (מזל טוב!). ומכאן ואילך, מהרגע הזה, צריך להתחיל ל**ספור**. להעריך כל יום, כל דקה, כל דבר. הכול חיוני וחשוב לצורך היעד. במצוות ספירת העומר התורה מלמדת אותנו מסר חשוב על חשיבותו של הזמן. של כל רגע בחיים. בחסידות נהגו לומר "אם אדם היום כמו שהיה אתמול -למה לו חיים?" כל טיפה של חיים היא בעלת משמעות עצומה וצריך להשתמש בה לטובה. יהי רצון שנזכה לנצל את הזמן ולקדש אותו, ומתוך שפע ההארה שבימים האלו נזכה לגאולה וישועה במהרה בימינו. אמן.